

Projekt zrealizowano ze środków finansowych pochodzących z budżetu państwa w ramach dotacji celowej przekazanej przez Miasto Nowy Sącz

NEWSLETTER

Zrealizowany w ramach projektu "Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej w roku 2025

Artykuł nr 1

„Ustawa o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw z dnia 28 lipca 2023r. (Dz.U. 2023 poz. 1606), tzw. ustawa "Lex Kamilek" – wprowadzenie, przyczyny oraz cele zmian w prawie”

Dnia 28 lipca 2023r. wprowadzono Ustawę o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw. Została ona ogłoszona dnia 14 sierpnia 2023r., natomiast weszła w życie i zaczyna obowiązywać po 6 miesiącach od dnia ogłoszenia, tj. dnia 15 lutego 2024r ("Lex Kamilek" to potoczna nazwa wprowadzonej ustawy).

Jej tekst wprowadza zmiany w obowiązujących aktach prawnych:

- ✓ W ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 oraz z 2022 r. poz. 2140);
- ✓ W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 i 1429);
- ✓ W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.2);
- ✓ W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127, z 2022 r. poz. 2600 oraz z 2023 r. poz. 818);
- ✓ W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 217, z 2022 r. poz. 2642 oraz z 2023 r. poz. 289, 614, 1030 i 1429);
- ✓ W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535);
- ✓ W ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304).

"Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej w roku 2025"

Projekt zrealizowano ze środków finansowych pochodzących z budżetu państwa w ramach dotacji celowej przekazanej przez Miasto Nowy Sącz

Ponadto, ustawa nowelizująca nakłada na Radę Ministrów obowiązek przyjęcia pierwszego Krajowego Planu Przeciwdziałania Przemocy na Szkodę Małoletnich oraz pierwszego Krajowego Planu Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich - w terminie do dnia 31 grudnia 2026 r. Oprócz tego, z zapisów ustawy nowelizującej wynika, że tworzy się:

- Zespół do spraw analizy zdarzeń, na skutek których małoletni poniósł śmierć lub doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu;
- Zespół do Spraw Ochrony Małoletnich.

Przepisy ustawy nowelizującej zobowiązują wskazane podmioty do wprowadzenia standardów ochrony małoletnich w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej. Podmiotami tymi są:

- organ zarządzający jednostką systemu oświaty, o której mowa w art. 2 pkt 1–8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900), oraz inną placówką oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, resocjalizacyjną, religijną, artystyczną, medyczną, rekreacyjną, sportową lub związaną z rozwijaniem zainteresowań, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni;
- organizator działalności oświatowej, opiekuńczej, wychowawczej, resocjalizacyjnej, religijnej, artystycznej, medycznej, rekreacyjnej, sportowej lub związanej z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich;
- podmioty świadczące usługi hotelarskie oraz turystyczne, a także prowadzące inne miejsca zakwaterowania zbiorowego, w zakresie niezbędnym do zapewnienia ochrony małoletnich.

Nowe przepisy zostały wprowadzone przez ustawodawcę na skutek tragicznych zdarzeń z Częstochowy, w wyniku których zginął 8-letni wówczas chłopiec o imieniu Kamilek. W sprawie śmierci chłopca, prócz kwestii związanych z niewłaściwym wykonywaniem opieki nad małoletnim przez osoby mu najbliższe, poruszono wątek domniemyanych zaniedbań ze strony placówek publicznych czy urzędników państwowych - podmiotów mających pieczę nad rodziną

"Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej w roku 2025"

Projekt zrealizowano ze środków finansowych pochodzących z budżetu państwa w ramach dotacji celowej przekazanej przez Miasto Nowy Sącz

zmarłego chłopca.

W związku z powyższym, ustawodawca zdecydował się na wprowadzenie w życie nowych standardów wykonywania opieki nad dziećmi i zobowiązanie danych podmiotów do ich stosowania (w tym szkół i przedszkoli, żłobków itd. działających na rzecz dzieci, czyli podstawowych miejsc powołanych i ukierunkowanych do pracy z dziećmi, jak również innych placówek jak: instytucje publiczne, hotele, gabinety lekarskie, placówki religijne itd., czyli miejsc gdzie mogą przebywać dzieci), w celu zapewnienia małoletnim dzieciom bezpieczeństwa oraz stworzenia przyjaznego środowiska.

Podstawowym i głównym celem ustawy było zatem zwiększenie ochrony małoletnich przed przemocą, również seksualną. Jest to pierwsze, kompleksowe rozwiązanie w polskim systemie prawnym, mające za zadanie zabezpieczenie praw małoletnich.

***Opracowano na podstawie przepisów Ustawy z dnia 28 lipca 2023r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw z dnia 28 lipca 2023r. (Dz.U. 2023 poz. 1606)*

radca prawny Władysław Pasoń

"Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej w roku 2025"

Projekt zrealizowano ze środków finansowych pochodzących z budżetu państwa w ramach dotacji celowej przekazanej przez Miasto Nowy Sącz

Artykuł nr 2

„Standardy ochrony małoletnich, obowiązki placówek – procedura kontrolna oraz sankcje za nieprzestrzeganie przepisów prawa”

Znowelizowane przepisy prawa stanowią, że obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich ma każdy:

- organ zarządzający jednostką systemu oświaty, o której mowa w art. 2 pkt 1–8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900) oraz inną placówką oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, resocjalizacyjną, religijną, artystyczną, medyczną, rekreacyjną, sportową lub związaną z rozwijaniem zainteresowań, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni;
- organizator działalności oświatowej, opiekuńczej, wychowawczej, resocjalizacyjnej, religijnej, artystycznej, medycznej, rekreacyjnej, sportowej lub związanej z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich.

W standardach, w sposób dostosowany do charakteru i rodzaju placówki lub działalności, określa się w szczególności:

- 1) zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki lub organizatora, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
- 2) zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;
- 3) procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 4) zasady przeglądu i aktualizacji standardów;
- 5) zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki lub organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;

„Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej w roku 2025”

Projekt zrealizowano ze środków finansowych pochodzących z budżetu państwa w ramach dotacji celowej przekazanej przez Miasto Nowy Sącz

- 6) zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
- 7) osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia; 8) sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

Oprócz tego, w standardach należy określić także:

- 1) wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
- 2) zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
- 3) procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;
- 4) zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

W standardach uwzględnia się sytuację dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Standardy sporządza się, mając na względzie konieczność ich zrozumienia przez osoby małoletnie.

Placówki mają obowiązek co najmniej raz na dwa lata dokonywać oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować. Ponadto, placówki udostępniają standardy na swojej stronie internetowej oraz wywieszają w widocznym miejscu w swoim lokalu, w wersji pełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla małoletnich. Wersja skrócona zawiera informacje istotne dla małoletnich.

Co do obowiązków związanych zatrudnieniem, przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi na pracodawcy lub innym organizatorze takiej działalności oraz na osobie, z którą ma być

"Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej w roku 2025"

Projekt zrealizowano ze środków finansowych pochodzących z budżetu państwa w ramach dotacji celowej przekazanej przez Miasto Nowy Sącz

nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do takiej działalności, ciążą obowiązki związane z uzyskaniem informacji czy dane kandydata są zamieszone w wymienionych w ustawie rejestrach (m.in. w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, Krajowym Rejestrze Karnym, rejestrach innych państw niż RP w przypadku kandydata posiadającego innego obywatelstwo). Informacje powyższe pracodawca lub inny organizator utrwała w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do pracy z dziećmi.

Podmiotami upoważnionymi do kontroli obowiązków nałożonych na podmioty w sprawie wprowadzenia standardów ochrony małoletnich oraz kwestii związanych z zatrudnianiem pracowników w placówkach związanych z pracą z dziećmi jest: wójt/burmistrz/prezydent miasta, starosta oraz marszałek województwa. Sprawują oni kontrolę wykonywania obowiązków w zakresie objętym ich właściwością rzeczową i miejscową.

Wymienione organy mogą upoważnić do wykonywania funkcji kontrolnych pracowników podległych im urzędów marszałkowskich, powiatowych, miejskich lub gminnych lub funkcjonariuszy straży gminnych.

Podmiotem uprawnionym do kontroli wykonywania obowiązków w zakresie swojej właściwości rzeczowej i miejscowej jest organ prowadzący jednostkę systemu oświaty, o której mowa w art. 2 pkt 1–8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe lub organ sprawujący nadzór pedagogiczny nad taką jednostką, organ zarządzający lub nadzorujący inną placówkę lub prowadzenie działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

Kontrolujący w ramach kontroli jest uprawniony do wstępu wraz z niezbędnym sprzętem na teren kontrolowanego podmiotu w godzinach od 8 do 18, żądania pisemnych lub ustnych informacji niezbędnych dla przeprowadzenia kontroli, ale też żądania okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z zakresem kontroli.

"Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej w roku 2025"

Projekt zrealizowano ze środków finansowych pochodzących z budżetu państwa w ramach dotacji celowej przekazanej przez Miasto Nowy Sącz

Z czynności kontrolnych, kontrolujący sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kierownikowi kontrolowanego podmiotu lub kontrolowanej osobie fizycznej wraz z zaleceniami pokontrolnymi.

Jeżeli w wyniku kontroli zostanie stwierdzone naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić, niezależnie od przekazania zaleceń podmiotowi kontrolowanemu, wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta, marszałek województwa niezwłocznie powiadamiają Policję lub prokuratora.

Ustawa wprowadza również przepisy karne z sankcjami za niedopełnienie obowiązków związanych z zatrudnianiem pracowników, m.in. za dopuszczenie do pracy np. bez uzyskania informacji czy dane kandydata są zamieszone w wymienionych w ustawie rejestrach czy też bez uzyskania oświadczeń w razie braku istnienia takich rejestrów. W związku z powyższym uznać należy, że regulacja prawna wprowadza szeroki zakres ochrony małoletnich oraz podmiotów zobowiązanych do wdrożenia w/w przepisów.

***Opracowano na podstawie przepisów Ustawy z dnia 28 lipca 2023r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw z dnia 28 lipca 2023r. (Dz.U. 2023 poz. 1606)*

radca prawny Władysław Pason

"Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej w roku 2025"